

PUNT DE VISTA

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

Conselldelectors:

Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a conselldelectors@elpuntavui.cat. Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

De set en set

Anna Carreras Aubets

Traduir és crear

Traduir quatre obres de l'escriptora italiana Elena Ferrante al català no va representar per a mi un abans i un després, sinó un abans i un *superdesprés*. Va ser com entrar en una cova matriu. Traslladar al català una bèstia com ella va ser un plaer des de la primera línia: vaig detectar que era un dels pocs casos en què un *best-seller* estava dotat de talent i qualitat, dos conceptes que rares vegades es donen la mà. Per a mi, Ferrante no ha estat mai una escriptora absent, sinó una dona amb nom i cognoms que juga al fet i amagar amb els mitjans de comunicació. Els lectors fidels de la Ferrante són com els fans d'una banda de rock. Li exigeixen qualitat, es digui com es digui la persona que escriu. No la divinitzen. El que compta és la literatura, l'art. Encara tinc la sensació que era ella que em dictava la traducció, com si d'alguna manera jo fos una mera transscriptora del seu pensament. El meu objectiu era respondre un interrogant: com escriuria l'Elena si fos catalana? Hi ha traductors de la Ferrante que s'han passat els passatges en napolità per l'escrot. En alguns casos, han posat la directa i ho han traduït tot a l'italià estàndard, i en d'altres –i això és demencial– han interpretat el dialecte napolità com si fos un parlar antic, de poble i mal escrit. En el cas de la *Frantmaglia*, vaig arribar a odiar l'autora. Estava a dins del seu laboratori. Utilitzava un llenguatge ultraespecífic, però vaig prendre un parell de copes de Moscato Frizzante i vaig guanyar la batalla. Traduir és fer verssemblant un text portant-lo al teu terreny idiomàtic, transsubstanciant-te en l'autor com si fossis ell o ella. No té res més. I ho té tot.

EDITORIAL

Quatre anys després de l'1-O

Avui es compleixen quatre anys del referèndum d'independència que la societat catalana i la seva representació política van fer possible a Catalunya molt a pesar de l'Estat espanyol. L'1-O va tenir la virtut de sumar la força de l'independentisme polític alineat en un full de ruta conjunt, amb la força d'una societat majoritària i radicalment compromesa amb el procés democràtic i el dret a decidir. Més enllà de la victòria clara del sí, la celebració del referèndum no només va portar l'aspiració nacional catalana més lluny que mai en els últims tres segles; també va certificar el seu desencaix definitiu en el règim del 78 estructurat al voltant del rei, la Constitució i l'estat de les autonomies, i finalment ha revelat les man-

cances de l'Estat espanyol en tant que "democràtic" i "de dret", evidenciant que no té cap més resposta per a l'exercici democràtic de sobirania del poble català que la violència policial i una repressió judicial que quatre anys després continua perseguint milers de ciutadans i líders socials i polítics d'aquest país.

L'1-O va situar el conflicte polític entre Catalunya i Espanya a l'agenda internacional, i el temps, amb l'estratègia de l'exili, els pronunciaments de Nacions Unides i el Consell d'Europa i les sentències de la justícia europea desmentint la judicatura espanyola, ha demostrat que no era un simple afer intern d'Espanya, com es pretenia des de Madrid i Brussel·les. De la

mateixa manera que ha obligat el govern espanyol a admetre l'existència d'un conflicte polític entre Catalunya i l'Estat, no pas un problema de convivència entre catalans. Però aquest temps també ha evidenciat el punt mort en què s'ha instal·lat el procés sobiranista a Catalunya, en part pels efectes de la repressió espanyola, però també, i fonamentalment, per la pèrdua d'aquella comunió de forces i interessos que va actuar la tardor del 2017 i la impossibilitat de trobar una estratègia consensuada que doni sentit i valor polític efectiu a l'1-O. Quatre anys després, el full de ruta conjunt de l'independentisme està en blanc i continua sent imprescindible construir-lo per poder avançar cap a la plena sobirania.

La foto

El bucle dels trens. La vaga total de maquinistes de Renfe va afectar els soferts usuaris de totes les línies de Rodalies i va sembrar el caos a l'estació central de Sants. ■ ACN

La frase del dia

Joan Carles de Borbó

REI EMÈRIT D'ESPANYA

“No sé quan tornaré a Espanya, en absolut; alguns estan molt contents que marxés d'allà”

Keep calm

Celebrem (o millor, commemorem!) un altre u d'octubre. Es convertirà en una tradició. Som especialistes a crear tradicions d'aquesta mena, és a dir, a partir d'episodis que van acabar amb una derrota. ¿Una derrota? N'hi ha que no ho veuran així, per descomptat. Aquell dia (i els dies anteriors) van ser una demostració d'un inusual capteniment col·lectiu que va generar, això és demostrable i innegable, una il·lusió certa. No pas una certa il·lusió, sinó una possibilitat tangible. ¿Vam ser massa ingenus? ¿Ens vam deixar endur per una eufòria ni tan sols mitigada per l'evident, i prèvia, pressió policial, repressora? ¿Ens era igual? ¿Pensàvem que n'hi hauria prou amb el

Metàfora del pop

Josep M. Fonalleras

delit de tanta i tant gent entestada a dur endavant aquella idea? Amb el pas del temps, fins i tot els més confiats han pogut comprovar que la revolució (¿en podem dir així?) incipient no solament era esclafada per un enemic poderós, amb múltiples tentacles, sinó que, en la cohort dels peixos que anaven contra corrent, es diluïa també en un mar de dubtes estratègics. El pop, cada un dels seus braços, té tentacles que funcionen com un cervell autònom i alhora executa els moviments de manera coordinada. Podríem parlar de la metàfora del cefalòpode: l'Estat té dispositius que es mouen cadascú amb un ritme diferent, però que, junts, formen un conglomerat unitari, una dansa coordina-

da. Potser no es va tenir prou en compte aquesta força que, a més a més, més enllà de l'estricta repressió d'aquell u d'octubre (i de les que van venir després) ha aconseguit (això sí: amb algunes manobres maldestres) desorientar i causar malestar a les víctimes amb els seus raigs de tinta escampats arreu.

El panorama, doncs, no és de celebració, però sí de memòria. Memòria d'aquelles hores en què, realment, les urnes es podien haver convertit no pas en la simbòlica data d'una Arcàdia il·luminada pel messianisme, sinó en un argument de pes (innegable, demostrable) de la voluntat política d'autodeterminació. Una arma de negociació poderosa.